Collegeadvies 11 juni 2026: verken bestuurlijke toekomst met Purmerend

Het college adviseert de gemeenteraad om een voorlopige voorkeursrichting uit te spreken voor de gemeente Purmerend als mogelijke fusiepartner. Ook adviseert het college om de gemeente Purmerend te verzoeken om na het zomerreces verkennende gesprekken te starten. Daarnaast adviseert het college om de gemeente Alkmaar te verzoeken verkennende gesprekken te voeren over de mogelijke aansluiting van de dorpskern Spijkerboor bij Alkmaar.

> Lees hieronder het volledige persbericht.
> Het raadsvoorstel, inclusief de uitkomsten van de raadpleging, staat op deze pagina bij de stukken voor de vergadering van de voorbereidende raad van 22 juni.

Persbericht | 11 juni 2026

Collegeadvies gemeente Wormerland: verken bestuurlijke toekomst met Purmerend

Het college van burgemeester en wethouders van Wormerland heeft het raadsvoorstel over de bestuurlijke toekomst van de gemeente vastgesteld. Het voorstel is vandaag aangeboden aan de gemeenteraad, die zich de komende weken over het onderwerp zal buigen. Het college adviseert de gemeenteraad om een voorlopige voorkeursrichting uit te spreken voor de gemeente Purmerend als mogelijke fusiepartner en de gemeente Purmerend te verzoeken om na het zomerreces verkennende gesprekken te starten. Daarnaast adviseert het college om de gemeente Alkmaar te verzoeken verkennende gesprekken te voeren over de mogelijke aansluiting van de dorpskern Spijkerboor bij Alkmaar.

Het advies van het college is mede gebaseerd op de uitkomsten van het participatietraject dat dit voorjaar is uitgevoerd. Dit traject bestond uit een inwonersraadpleging en dorpsgesprekken. Het doel was om inzicht te krijgen in het draagvlak voor verschillende toekomstscenario's en in de uitgangspunten die inwoners belangrijk vinden bij een eventuele fusie.

Uitkomsten inwonersraadpleging en dorpsgesprekken
Het college baseert zijn advies mede op de uitkomsten van de inwonersraadpleging en de dorpsgesprekken die dit voorjaar zijn gehouden. Van 10 april tot en met 14 mei konden inwoners deelnemen aan een enquête van onderzoeksbureau Populytics. Daarnaast vonden tussen 20 en 28 mei dorpsgesprekken plaats in alle kernen van Wormerland. In een eerder stadium zijn al acht criteria vastgesteld die ook zijn meegewogen in het advies van het college.

Ruim 13.000 inwoners van 18 jaar en ouder ontvingen een uitnodiging voor de enquête. In totaal namen 2.044 inwoners deel aan de raadpleging. Op basis van het aantal deelnemers en kenmerken als leeftijd, geslacht en opleidingsniveau kunnen representatieve uitspraken worden gedaan over de uitkomsten van de enquête. De resultaten geven volgens het bureau met 95 procent statistische zekerheid inzicht in de voorkeuren van alle inwoners van Wormerland.

Uit de raadpleging blijkt dat 71 procent van de deelnemers het ermee eens is dat de gemeente onderzoek doet naar de mogelijkheden van een fusie. Op de vraag welk toekomstscenario inwoners een goed idee vinden, sprak geen meerderheid zich uit voor één van de onderzochte opties. Wel blijkt dat een fusie met Purmerend op het meeste draagvlak kan rekenen: 47 procent van de deelnemers vindt dit een goed idee. Voor een opsplitsing van Wormerland, waarbij dorpskernen afzonderlijk zouden aansluiten bij andere gemeenten, is bij 35 procent van de deelnemers draagvlak aanwezig. Een fusie met Zaanstad krijgt met 23 procent van de deelnemers het minste draagvlak. 65 procent van de mensen gaf aan tegenstander te zijn van een fusie met Zaanstad.

Tussen de verschillende dorpskernen zijn er verschillen zichtbaar. Voor Jisp, Oostknollendam en Spijkerboor zijn de resultaten niet representatief. Populytics ziet dat 60 procent van de deelnemers uit Jisp en 76 procent van de deelnemers uit Wijdewormer/Neck een fusie met Purmerend een goed idee vindt. In Spijkerboor geeft 88 procent van de deelnemers de voorkeur aan het scenario waarbij de kern wordt afgesplitst, waarbij Alkmaar het vaakst als voorkeursgemeente wordt genoemd. In Oostknollendam vindt ongeveer de helft van de deelnemers opsplitsing een goed idee. Van de groep die voor opsplitsen koos, voelt 40 procent zich het meest verbonden met Zaanstad.
Onder deelnemers uit Wormer is het meeste draagvlak voor Purmerend en het minste voor Zaanstad.

Belangrijke uitgangspunten
Inwoners gaven in de raadpleging ook aan wat zij belangrijk vinden voor de

toekomst van Wormerland. De vier hoogst gewaardeerde uitgangspunten zijn:

- het behoud van het karakter van de dorpen;
- het behoud van voorzieningen in de dorpen;
- een goede uitvoering van de dagelijkse gemeentelijke taken;
- de manier waarop de gemeente omgaat met grote plannen en onverwachte vraagstukken.

Het college adviseert de raad deze uitgangspunten met prioriteit mee te nemen in eventuele verkennende gesprekken.

Vervolg
De gemeente Wormerland onderzoekt al langere tijd haar bestuurlijke toekomst. Daarbij staan onder andere vragen over bestuurskracht, kwaliteit van de dienstverlening, de financiële toekomstbestendigheid van de gemeente en het behoud van de eigen identiteit van dorpen centraal.

Met het uitspreken van een voorlopige voorkeursrichting wordt nog geen definitieve keuze gemaakt over de bestuurlijke toekomst van Wormerland. Het besluit vormt een volgende stap in het proces, waarbij in gesprekken met mogelijke fusiepartners verder wordt onderzocht hoe de belangen van inwoners, ondernemers en verenigingen het beste kunnen worden geborgd.

Het college benadrukt daarbij dat er in een eventueel vervolgtraject nadrukkelijk aandacht moet zijn voor onder meer de bestaande samenwerkingsafspraken met Zaanstad, de verbondenheid van Wormerland met de Zaanstreek en de toekomst van gebieden zoals het Wormer- en Jisperveld en de Kalverschans.

De gemeenteraad bespreekt het raadsvoorstel tijdens een openbare voorronde op 22 juni. Inwoners die hun mening met de raad willen delen, kunnen dat doen tijdens de inspraakavond op 17 juni. Op 30 juni neemt de gemeenteraad een besluit over de vervolgstap in het traject bestuurlijke toekomst.

Op basis van het besluit van de raad kan na het zomerreces een volgende fase in het traject bestuurlijke toekomst worden gestart.

Wat gebeurde er eerder?
In maart 2026 adviseerde het college van B&W de gemeenteraad om een voorlopige voorkeursrichting te bepalen voor de bestuurlijke toekomst van Wormerland door een verkenning te starten naar een bestuurlijke fusie met óf Purmerend óf Zaanstad. Eerder onderzoek had uitgewezen dat een zelfstandig Wormerland op langere termijn geen realistisch scenario meer was. Daarom

maakte zelfstandigheid geen onderdeel uit van de inwonersraadpleging. Op basis van het besluit van de gemeenteraad werden inwoners gevraagd mee te denken over drie overgebleven richtingen: aansluiting bij Purmerend, aansluiting bij Zaanstad of opsplitsing, waarbij één of meerdere dorpen bij een andere gemeente dan de fusiegemeente zouden aansluiten. De uitkomsten van de raadpleging en de dorpsgesprekken vormen een belangrijke bouwsteen voor het definitieve besluit van de gemeenteraad.

Achtergrondinformatie
Wormerland verkent al geruime tijd de bestuurlijke toekomst van de gemeente. Nadat een fusie binnen de WOL-gemeenten (Wormerland, Oostzaan en Landsmeer) niet haalbaar bleek, besloot de gemeenteraad de scenario's zelfstandig blijven, aansluiten bij Zaanstad en aansluiten bij Purmerend verder te onderzoeken. Op basis van dit vervolgonderzoek heeft de raad besloten dat zelfstandig blijven een niet realistisch en onhaalbaar scenario is. Meer informatie is te vinden op www.wormerland.nl/toekomst.